

بررسی تطبیقی وجود خدا در فلسفه

و عرفان

تالیف: مهری چنگی آشتیانی

چنگی آشتیانی، مهری، ۱۳۵۵ -
بررسی تطبیقی وجود خدا در فلسفه و عرفان/تالیف مهری چنگی آشتیانی.
تهران: آرمان نگار، ۱۳۹۶.

۱۹۲ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۰۴-۸۳-۱

موضوع: ابن عربی، محمد بن علی، ۵۶۰ - ۶۳۸ ق. -- دیدگاه درباره خداشناسی

-- Views on theology Ibn al - Arabi

موضوع: خداشناسی -- فلسفه

God -- Knowableness -- Philosophy

موضوع: عرفان

Mysticism

موضوع: خدا -- اثبات هستی شناختی

God -- Proof, Ontologica.

رده بندی کنت: ۱۳۹۶:۵ ب۴ چ۹ ب۲/۲۱۷ BP۴

رده بندی یویی: ۲۹۷/۴۲

شماره کتابشناختی: ۴۶۵۰۰۷۴

بررسی تطبیقی وجود خدا در فلسفه و عرفان

مؤلف: مهری چنگی آشتیانی

ناشر: آرمان نگار

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

چاپخانه: نقش

نوبت چاپ: اول- ۱۳۹۶

قیمت: ۱۵۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۶۰۴-۸۳-۱

پیشگفتار

میتوان گفت بخش اصلی و غایت کلی فلسفه اسلامی، الهیات بالمعنی الاخص است، یعنی فیلسوفان مسلمان با طرح مباحث کلی وجود (وجود و ماهیت، امکان و وجوب، وحدت و کثرت، حادث و قدیم، ثابت و متغیر و...) قصد پایه ریزی مباحث الهیات بالمعنی الاخص را داشته اند. راین حقیقت در کتب مشائین (فارابی و ابن سینا...) و شیخ اشراق و حکمت متعالیه به وضوح قابل فهم است. منی اشرف مباحث فلسفه را بحث غایت الغایات و مبدء المبادی می دانند. دیگر اینکه با آنکه بحث حث ماهیت از وجود و تحلیلی خواندن عروضی وجود بر ماهیت و معلول بودن وجود، از آنجا که از ناحیه مبدء افاضه می شود وجود است، زمینه برای مباحث الهیات بالمعنی الاخص در فلسفه فارابی و ابن سینا فراهم شد و این سنخ مسائل در فلسفه ارسطو یافت نمی شد. در واقع فلسفه مشائی نزد فیلسوفان مسلمان گام های بلند عقلی و برای رسیدن به غایه الغایات و مبدء المبادی که واجب الوجودات برداشت و سپس از طریق همین مسیر صفات واجب را نیز اثبات کرد و همین سیر عقلی و عقلایی بعدها توسط فلسفه اشراق با کمک شهود و در فلسفه ملاصدرا با اضافه کردن عناصر دیگر ادامه پیدا کرد و اکنون فلسفه اسلامی در سیر تکاملی خود ا حجم فراوانی از مباحث ارزشمند در باب واجب الوجود و صفات و افعال او مواجه است گرچه نسبت به عظمت حضرت حق و معارف بلند قرآن مجید و روایات و ادعیه معصومین (علیهم السلام) قطره ای است که در کنار دریا ولی در جای خود بسی ارزشمند و گرانقدر است و حتی در همین مقدار نیز از کتاب و سنت بهره فراوان بوده است و می توان گفت به برکت کتاب و سنت به این حد مطلوب رسیده است.

اهمیت مباحث الهیات بالمعنی الاخص را با اثبات واجب و سپس توحید و صفات و افعال الهی ما را بر آن داشت که این مباحث را در عرفان و فلسفه به صورت تطبیقی بررسی کنیم.

www.ketab.ir

فهرست مطالب

پیشگفتار ۱

فصل اول: اثبات واجب از منظر فلسفه

فصل دوم: توحید واجب

- نقل و نقد براهین وحدت موجود: ۹
- اشکال در این موضوع عرفان نظری: ۲۶
- تبیین وحدت شخصی براهان صدیقین ۳۰
- تقریب برهان صدیقین بر بنای حرکت وجود ۳۳
- برهان صدیقین به لسان آیات و روایات ۵۳
- تبیین وحدت شخصی وجود از راه تحلیل علیت ۵۸
- مطالب متفرع بر تحلیل معلول ۹۱
- ۱- بازگشت ماهیت به مفهوم: ۹۱
- ۲- نیاز به ماهیت به وجود در ثبوت ذاتیات خود: ۹۷
- ۳- امتناع ادراک استقلالی معلول: ۹۸
- ۴- تفاوت «ماه به نظر» و «ماه به نظر» در معانی حرفی: ۹۹
- ۵- وحدت امر الهی و قانون واحد: ۱۰۲
- ۶- ظهور وجه الله در قیامت کبری: ۱۰۵

فصل سوم: برهان صدیقین

- مقدمه ۸۳
- تقریر برهان صدیقین ۸۷

برهان صدیقین در تقریر علامه طباطبائی ۱۰۶

فصل چهارم : خدا از دیدگاه ابن عربی

بخش اول: مراتب هستی از دیدگاه وحدت وجود ۱۰۶

مقدمه ۱۰۷

تجلی خدا در مراتب هستی ۱۰۷

حضرت الودود صفات و اسماء ۱۱۶

توفیقیت اسماء ۱۱۸

جایگاه اسماء در نظام وحدت وجود ۱۲۱

اسماء برزخ بین وحدت و کثرت ۱۲۲

بازگشت تمام تنوعات عالم به تفاوتها اسماء ۱۲۳

فعل خدا و اعیان ثابتة ۱۲۹

خلق از عدم ۱۳۱

علم ازلی خداوند ۱۳۴

اعیان ثابتة و مثل افلاطونی ۱۴۱

اعیان ثابتة و حدوث و قدم ۱۴۱

منابع: ۱۰۱